Huksenortnet

OHCEJOGA GIELDA

ČOAHKKÁIGEASSU JA VÁSTÁDUSAT HÁMUSMUTTU
CEALKÁMUŠAIN JA OAIVILIIN.

Sisdoallu

1. Boahtán cealkámušat 3
2. Boahtán oaivilat 3
3. Fingrid Oyj 3
3.1 Čoahkkáigeassu cealkámuša sisdoalus ja vástádusat 3
4. Lappi gádjunlágádus 3
4.1 Čoahkkáigeassu cealkámuša sisdoalus ja vástádusat 3
5. Lohpe- ja bearráigeahččodoaimmahat 4
5.1 Čoahkkáigeassu cealkámuša sisdoalus ja vástádusat 4
6. Bálgosiid ovttastus 7
6.1 Čoahkkáigeassu cealkámuša sisdoalus ja vástádusat 7
7. Sámemusea Siida 8
7.1 Čoahkkáigeassu cealkámuša sisdoalus ja vástádusat 8
8. Lappi eallinfápmoguovddáža cealkámuš 9
8.1 Čoahkkáigeassu cealkámuša sisdoalus ja vástádusat 9

1. Boahtán cealkámušat

- Fingrid Oyj 1.10.2026
- Lappi lihttu 2.10.2026 (ii cealkámuš)
- Lappi gádjunlágádus dieđiha 25.8.2026
- Lohpe- ja bearráigeahččodoaimmahat 17.9.2026
- Bálgosiid ovttastus 30.9.2026
- Sámemusea Siida 3.10.2026
- Lappi eallinfápmoguovddáš 10.8.2026

2. Boahtán oaivilat

- Eai boahtán oaivilat

3. Fingrid Oyj

3.1 Čoahkkáigeassu cealkámuša sisdoalus ja vástádusat

Fingrid Oyj giitá cealkámušastis, ahte huksenortnet lea dárkkistuvvon hámusmuttus addojuvvon cealkámuša vuođul. Vuođđofierpmi guoski teaksta lea dál čielggas.

Vástádus:
Ii divvumuš huksenortnega loahpalaš veršuvdnii.

4. Lappi gádjunlágádus

4.1 Čoahkkáigeassu cealkámuša sisdoalus ja vástádusat

Gádjunlágádusas ii leat fuomášahttámuš Ohcejoga gieldda huksenortnevttohussii.

Vástádus:
Ii divvumuš huksenortnega loahpalaš veršuvdnii.

5. Lohpe- ja bearráigeahččodoaimmahat

5.1 Čoahkkáigeassu cealkámuša sisdoalus ja vástádusat

Lohpe- ja bearráigeahččodoaimmahat (LVV) geardduha huksenortnethápmosis geavahuvvon tearpmaid (huksenprošeakta) ja mávssolaš biras dárkket meroštallama. Hápmosa cealkámušastis LVV gávnnahii, ahte livčči buorre dárkkálmahttit mávssolaš birrasa meroštallama dahje čujuhit huksenortnega čuoggái, gos dát máinnašuvvon mávssolaš biras lea meroštallon dárkilabbot.

Vástádus:
Huksenortnega válmmaštallanbargojoavkku oainnu mielde mávssolaš birrasa dárkkes ja dárkilis meroštallan lea hástaleaddji. Danne vuohkkasut lea árvvoštallat juohke dáhpáhusa sierra, go dalle lea eiseválddis dárbbašlaš árvvoštallanfriddjavuođa. Dárkkes meroštallamii laktása riskka das, ahte meroštallama biirii gullevaš guovllut rivdet, lassánit dahje jávket. Dalle huksenortnega mearrádus sáhtášii šaddat ruossalas , čádjidahttin dahje boarásmuvvat. Huksenortnegis geavahuvvon meroštallan vástida lassin huksenlága 42 § 3 momeantta njuolggadusa. Dárbbu mielde huksenbearráigeahčču bivdá cealkámušaid guđege sierra dáhpahusa árvvoštallama doarjjan.
Tearbma huksenprošeakta lea divvojuvvon huksenortnegii čuoggáide, maidda dat lei báhcán vel divokeahttá.

LVV cealkámuša mielde hámusevttohusa čuoggás 2.2 § lobálaš huksenvuoigatvuohta 700 m2 lávvejuvvon guovllu olggobealde lea stuoris go veardida omd. dábálaččat almmolaš- ja sajádatlávas čujuhuvvon huksenvuoigatvuođaide. Čuoggás ii leat maiddái sirrejuvvon huksenvuoigatvuohta ovdamearkan geavahanulbmila mielde.

Vástádus:
Ohcejoga gieldda giddodagat main lea priváhtaeaiggát, leat eanaš lávvejuvvon, earret luonddusuodjalanguovllut (omd.Natura-guovllut).
Huksenortnega evttohusa mielde huksenvuoigatvuohta lea 20 % huksensaji viidodagas, goittotge eanemustá 700 m^2. 700 m^2 geardeviidodaga huksen gáibida unnimustá measta 3600 m^2 huksensaji, dalle huksensadji galgá leat mealgat stuoris. Huksensaji uhcimus viidodat galgá leat evttohusa mielde 2000 m2. Bargojoavkku oainnu mielde

700 m2 huksenvuoigatvuohta ii leat oppalaččat liiggás stuoris iige dan leat dárbu sirret geavahanulbmila mielde. Dehalamos ja viidásamos prošeavttain go váldá vuhtii huksensaji, huksenbearráigeahččoeiseváldi sáhttá geavahit sierra dáhpásusa mielde plánendárbbu árvvoštallama, dalle huksen gáibádusat bohtet huksenlága 46 § mielde.

LVV cealkámuša mielde evttohusa čuoggás 3.3 § lobálaš huksenvuoigatvuohta 700 m2 bissovaš ássamii dárkkuhuvvon ássanvistebáikkis gáddeguovllus ja gáddeávadaga olggobealde lea mealgat stuoris go veardida ovdamearkka dihte dábálaččat almmolaš- ja sajádatlávas čujuhuvvon huksenvuoigatvuođaide.

Vástádus:
Ohcejoga gieldda giddodagat mat leat priváhta oamastusas gáddeguovlluin ja gáddeavádagain leat eanaš lávvejuvvon, earret luonddusuodjalanguovllut (omd. Natura-guovllut). Huksenortnega evttohusa mielde huksenvuoigatvuohta lea 20 % huksensaji viidodagas, goittotge eanemustá 700 m^2. 700 m^2 geardeviidodaga huksen gáibida unnimustá measta 3600 m^2 huksensaji, dalle huksensadji galgá leat mealgat stuoris. Huksensaji uhcimus viidodat galgá leat evttohusa mielde 2000 m2. Bargojoavkku oainnu mielde 700 m2 huksenvuoigatvuohta ii leat oppalaččat liiggás stuoris. Bissovaš ássamii láktasa dávjá dárbu hukset visttiid omd. luonddualáhusaid ollašuhttima várás. Dehalamos ja viidásamos prošeavttain go váldá vuhtii huksensaji, huksenbearráigeahččoeiseváldi sáhttá geavahit sierra dáhpásusa mielde plánendárbbu árvvoštallama, dalle huksen gáibádusat bohtet huksenlága 46 § mielde.

LVV cealkámuša mielde evttohusa čuoggás 3.4 § lobálaš 500 m2 eará huksensajiin gáddeguovllus dahje gáddeavádaga olggobealde lea stuoris go veardida ovdamearkka dihte dábálaččat oppalaš- ja sajádatlávas čujuhuvvon huksenvuoigatvuođaide.

Vástádus:
Ohcejoga gieldda giddodagat mat leat priváhta oamastusas gáddeguovlluin ja gáddeavádagain leat eanaš lávvejuvvon, earret luonddusuodjalanguovllut (omd. Natura-guovllut). Evttohusa čuoggás 3.4 § lea, ahte huksenvuoigatvuohta lea 10 % huksensaji viidodagas, dattetge eanemustá 500 m^2. 500 m^2 geardeviidodaga huksen gáibida unnimustá 5000 m^2 huksensaji, mii lea oalle stuoris. Huksensaji uhcimus viidodat galgá leat evttohusa mielde 2000 m2. Bargojoavkku oainnu mielde 700 m2 huksenvuoigatvuohta ii leat oppalaččat liiggás stuoris. Dehalamos ja viidásamos prošeavttain go váldá vuhtii huksensaji, huksenbearráigeahččoeiseváldi sáhttá geavahit

sierra dáhpásusa mielde plánendárbbu árvvoštallama, dalle huksen gáibádusat bohtet huksenlága 46 § mielde.

LVV cealkámuša mielde evttohusa čuoggáin 4.2 § ja 4.6 § lobálaš vuollel 10 m2 huksehusa dahje goavddi sajušteapmi sajádatlávas mearriduvvon huksenviidodaga rájá badjel ii galggašii suovvat. LVV oainnu mielde ovddit čovdosat dárkkuhivčče dan, ahte huksenortnet manašii lávas čujuhuvvon huksema sajušteami stivrema meaddel. LVV oaidná, ahte vaikke huksehussii ii dárbbašuvvošiige huksenlohpi, de dat ii sáhte mearkkašit eará láhkaásaheami garvima. Ovdamearkka dihte AKL 58 § mielde huksehusa ii oačč̄o hukset sajádatláva gáibádusaid vuostá. Huksen sajádatláva gáibádusaid vuostá
eaktuda spiehkkaseami AKL 58 § mieldásaš huksenráddjehusas.
Dárbu spiehkasteapmái sáhttá nappo čuožžilit maiddái dilis, mas huksenlohpi ii dárbbašuvvo.

Vástádus:
Vuollel 10 m2 huksehusaid lobálašvuohta huksenguovlluid olggobeallái guoská evttohusas vuollel 10 m2 huksehusaid dahje govddiid, ii visttiid. Dárkkuhussan ii leat garvit lávvenmearrádusaid, muhto čielggasmahttit huksehusa ja vistti earu huksenortnegis. Huksehusa meroštallan lea evttohusa čuoggás 1.6 §. Huksehussan lohkkojuvvojit ráhkadusa dáfus geahppa ja sirdingelbbolaš visttit, main ii leat liekkasisoleren, nugomat smávva vuollel 10 m2 ja vuollel 4 m alla olgovisttážat, šaddovisttážat, duhkorasstobut, bázahussuojit sihke rusttegat nugomat transformáhtorrusttegat čoahkkebáikkiin ja vástideaddji servodatteknihkalaš rusttegat. Dađi stuorát dahje buorebut rustejuvvon huksehusat livčče visttit, maidda guoská ee. lávas addojuvvon visttiid guoski mearrádusat. Lávain mat leat fámus, sáhttá leat ovdamearkka dihte lohpi hukset eanemustá 3 vistti. Bargojoavkku oainnu mielde evttohusas huksehussan meroštallojuvvon báikkiid dulkon vistin (ovdamearkka dihte vuollel 10 m2 duhkorastobut dahje doapparsuodji) livčči govttoheapme ja dárbbašmeahttun. Dasa lassin evttohusas lohká, ahte dákkár ráhkadusa dahje goavddi oažžu hukset huksenviidodaga olggobeallái, jus lávvaráhkadusas ii eará mearriduvvo. Dán láhkai lávva mearrida viidásabbot iige lávva leat garvimin eará mearrádusaid. Huksenlága 17 § mielde huksenortnega mearrádusat eai oačč̄o leat giddodateaiggádii dahje eará vuoigatvuođa doalaheaddjái govttoheamit.

Hápmosa čuoggás 7.2 § LVV oaivvilda, ahte dilálašvuođas, mas huksenbáikki dahje dan birrasa eana lea nuoskkiduvvon dahje dan eahpiduvvo leat nuoskkiduvvon, ferte árvvoštallat nuoskkiduvvoma dássi ja leago dan dárbu buhtistit.

Vástádus:
Nuoskkiduvvon eatnama guoski áššit leat váldon vuhtii ja dárkkálnuvvan huksenortnetevttohussii evttohusa mielde čuoggás 7.2 §.

LVV geardduha dan maid lea cealkán huksenortnethápmosis ja oaidná, ahte čuoggá 9.1 § čielggadangeatnegasuhtii galget gullat maid luondduárvvut ee. dakkár diliin, main lea sivva eahpidit, ahte burginvuloš huksehusas leat omd. spálffuid jeavddalaččat atnán beasit. Dasa lassin LVV evttoha, ahte huksenortnetevttohusas dálrkkálnuhttošii nu ahte vuhtii váldošedje burginlohpeohcamušas ja burginbarggu ollašuhttimis mearrádusat, maid LVV lea lokten ovdan huksenortnethápmosis addin oaivilis. Dát čielggasmahtášii burginfidnu plánejeaddjái su vuoigatvuođaid ja bealistis maid geatnegasvuođaid ja seammás maid geahpeda gieldda virgeoapmahaččaid rávvennoaði.

Vástádus:
Huksenlágas, eanangeavahan- ja huksenásahusas ja ee. ásahus huksema guoski plánain ja čilgehusaid birra (216/2015, 14 §) ja ásahusas burginmateriála- ja huksenbázahuscáziid čilgehusas (1089/2024) ásahuvvo vistti burgimii guoski meannudeamis, mearrádusain ja gáibiduvvon čilgehusain.
Bargojoavkku oainnu mielde huksenortnegis ii leat dárbu geardduhit viidát dakkár mearrádusaid, mat leat juo ásahuvvon huksenlágas ja huksema guoski ásahusain. Huksenortnet mii geardduha lága ja lea liiggás guhkki livčcii bargojoavkku oainnu mielde váttis ja váivi lohkat. Dasa lassin bázahuslága mieldásaš áššit gullet birasgáhtteneiseválddi vuollái.

6. Bálgosiid ovttastus

6.1 Čoahkkáigeassu cealkámuša sisdoalus ja vástádusat

Bálgosiid ovttastusa cealkámušas evttohuvvo viidásabbot, dego huksenortnega hámusevttohusa cealkámušas, ahte huksenortnegis livčcii informašuvnna oažžuma geažil buorre máinnašit Ohcejoga gieldda bálgosiid birra, boazodoalloguovllu ja sámiid

ruovttuguollu birra . Dasa lassin viidásabbot bálgosiid ovttastusaid cealkámuša mielde informašuvnna oažžuma geažil livčcii dehalaš leat tonttiid luohpadanáššegirjjiid ja lávvaráhkadeami guoski lasáhusat, dego hámusmuttu cealkámušasge evttohuvvui.

Vástádus:
Bargojoavkku oainnu mielde dakkár áššit eai gula dahje eai leat dárbbašlaččat leat huksenortnegis. Vai lea álki lohkat, huksenortnet galgá leat doarvái oanehaš ja čielggas.

Bálgosiid ovttastusa cealkámušas gávnnahuvvo ahte boahtán huksenortnet hápmosa guoski cealkámušaid ja oaiviliid čoahkkáigeassu ja vástádusat čielggasmahttet huksenortnega čuoggá 4.9 §. Bálgosiid ovttastusa cealkámuša mielde lea goit ainge muhtun muddui eahpečielggas mo čuokkis 4.9 § guoská boazodoalu ja oažžugo vuollel hektára giddodahkii hukset boazoáiddi.

Vástádus:
Čuokkis 4.9 § lea čielggasmahtton huksenortnega loahpalaš veršuvdnii, ahte viidodat ja gaskaávžžuhusat eai guoskka boazodoalu bargamii. Huksenortnega njuolggadusain ii leat goit vejolaš garvit lávvamearrádusaid, jus lávas addojuvvojit áiddiide guoski mearrádusat.

7. Sámemusea Siida

7.1 Čoahkkáigeassu cealkámuša sisdoalus ja vástádusat

Sámemusea Siidda cealkámuša mielde huksenortenga hápmosis addojuvvon cealkámuš lea váldon vuhtii máŋgga láhkai. Huksenortnetevttohussii lea goit lasihuvvon čuokkis 7.5 § Dološmuittut, mii lea buorre. Dán čuoggá bajilčallosa galgá dárkkálmahttit hápmái Giddes dološmuittut.

Vástádus:
Divvojuvvon huksenortnegii cealkámuša mielde.

Cealkámuša mielde huksenortnegis lea sivva ovdanbuktit maiddái eará dieđuid mávssolaš ja suodjaluvvon birrasiid birra. Dieđuid sáhttá čilget oppalaš ja informatiiva vugiin, nu ahte huksenortnet ii daid dáfus boarásmuvašii dahje hápmašuvašii ruossalassii. Čilgehusa sáhttá kopiastit measta njuolga máinnašuvvon mállehuksenortnega čuoggás 25.1 § dahje hábmet dan eanet friddjahápmái ovdamearkka dihte ná: *"Mávssolaš ja suodjaluvvon kulturbirasbáikkiin dárkkuhuvvo ovdamearkan riikaviidosaččat, eanangoddeviidosaččat dahje báikkálaččat mávssolaš huksejuvvon kulturbiras-, duovdda- ja arkeologalaš kulturárbi, dego dološmuitolága (295/1963) vuođul suodjaluvvon giddes dološbázahusat, ja ovttaskas suodjaluvvon visttit ja sámekultuvra árvvus adnin čuozáhahagat ja báikkit.*

Dáin guovlluin huksen, divodeapmi ja eará doaimmat galget čađahuvvot nu ahte guovllu ja čuozáhagaid kulturhistorjjálaš ja duovdagii cuohcci árvvut seilot Go doaibmabidju guoská mávssolaš dahje suodjaluvvon birrasii dahje čuozáhahkii, de galgá ovdal go doaibmabidju čađahuvvo, mo dat sáhttá váikkuhit giligova dahje cuožáhaga árvvuide, ja maiddái ovdal go geavahanulbmil dahje sisbiras nuppástuhttojit, de galgá buori áiggis leat oktavuođas hukseneiseváldái, ja galgá bivdit museaeiseválddis cealkámuša nuppástuhttinprošektii ja čuozáhaga kulturhistorjjálaš árvui. "

Vástádus:
Bargojoavkku oainnu mielde go válmmaštallon huksenortnega govvádus lea čielgasut, dalle huksenortnega lea álkit lohkat.

8. Lappi eallinfápmoguovddáža cealkámuš

8.1 Čoahkkáigeassu cealkámuša sisdoalus ja vástádusat

Lappi eallinfápmofuovddáža johtolatossodat gávnnaha cealkámušas, ahte huksenortnegis lea bures váldon vuhtii eatnangeainnuid suodjegaskkat.

Vástádus:
Ii divvumuš huksenortnega loahpalaš veršuvdnii.

Cealkámušas gávnnahuvvo, ahte ássanvistti gaska luottas dahje eará birasšlápmarusttegis galgá leat dakkár, ahte huksensadjái báhcá doarvái orrun várás šilljobiras, man šlápmadássi ii leat badjel ávžžuhuvvon šlápmadásiárvvuid (Dábálaš šlápmadásiid ávžžuhusat (VnP 993/1992). Dárbbu mielde huksenlohpeohcamuššii ohcci galgá bidjat mielddusin johtolatšlápmageahčadeami ja šlámaeastinplána.

Vástádus:
Huksenláhka ja ee. Birasministeriija ásahusas vistti jietnabirrasis (796/2017) leat gáibádusat ja mearrádusat jietnabirrasii ja šlápma- ja spargineastimii. Bargojoavkku oainnu mielde huksenortnegis ii leat dárbu geardduhit liiggás olu áššiid, mat leat juo huksenlágas dahje huksenmearrádusčoakkáldagas.

Cealkámušas gávnnahuvvo, ahte geaidnolaktagiid huksen gáibida lobi luoddahálddahuseiseválddis.

Vástádus:
Almmolaš eatnangeidnui geainolaktaga huksen ja luoddahálddahuseiseválddi lobi dárbu leamaš huksenortnega evttohusa čuoggás 8.2 §.

Giddodagaid stulčečáziid ii oačč̆o stivret almmolaš luoddaguvlui.

Vástádus:
Stulčečážiid gieđahallanmearrádusat leamaš huksenortnega čuoggás 8.6 §